

עת"א 38623/10/16 - מחמוד מגדבה נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 38623-10-16 מגדבה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופטת מיכל ברנט
העותר	מחמוד מגדבה (אסיר)
נגד	
המשיב	שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

החלטה כללי

העותר נדון לתקופת מאסר של 21 שנים וחמישה חודשים בגין עבירות של בעילה באיומים, בעילה שגרמה לחבלה גופנית, בילה על ידי קבוצת אנשים, חבלה כשהעברין מזוין, פציעה, כניסה לישראל שלא כחוק, הדחה בחקירה, הדחה באיומים ובכוח, הדחה למניעת עדות במשפט, הדחה לעדות במשפט בכוח או באיומים, הטרדת עד ושווד מזוין, את מאסרו הוא מרצה מיום 12.8.1996, שהו מאסרו השלישי והא מסווג לקטגוריה א' משטרה ועברין מין.

העותר מלין על דרך משלוח עתירות אסירים לבית המשפט ומבקש להורות על תיקון פקודת הנציבות 04.31.00 באופן שעתירות אסירים ישלחו על ידי שב"ס למזכירות בית המשפט על ידי נציג שירות בתי הסוהר ו/או על ידי נציג חברה אזרחית וכן להורות על ביטול חיוב העותר לשלם עבור משלוח דואר רשום וכן לחייב את המשיב בתשלום האגרה במקום העותר.

טיעוני ב"כ הצדדים

לטענתו של העותר, הוא ממתין לעיתים ימים וחודשים עד אשר מקבל הוא הודעה אם נפתחה העתירה ומספר ההליך שקיבלה, כך הלכו לאיבוד עתירות שהגיש באשר משלוח העתירה באמצעות דואר רשום גורמת לעיכובים בניגוד לאזרח שביכולתו לגשת למזכירות בית המשפט, לפתוח בהליך ובכך נפגעת זכות הגישה לערכאות, ואלה מהווים אפליה לעומת מצבו של אזרח שאינו אסיר.

בהמשך לעתירתו, הגיש העותר בקשה נוספת בה טען כי משמוגשת עתירה חיצונית, קרי: עתירה שנשלחה מחוץ לכותלי

בית הסוהר, או אז נדרש הוא לאמת עתירתו בתצהיר על ידי עורך דין בעוד שבעתירה שנשלחת מבין כותלי בית הסוהר, מוסמך מפקד בית הסוהר או סגנו או גורם הנושא אותה דרגה לאמת התצהיר.

בדיון שהתקיים לפני, טען ב"כ העותר כי עניינה של העתירה באופן פתיחת תיקים בהליכים משפטיים בעתירות אסירים והליכים אחרים של אסירים. אזרח רגיל יכול לפתוח הליך בשלוש דרכים: האחת - לגשת לביהמ"ש שאז מובטח לו שההליך ייפתח באופן ודאי, לרבות הגשת בקשות קבלת צווים; השנייה - באמצעות נט המשפט למי שמיוצג על ידי עו"ד; והשלישית - באמצעות דואר רשום. על פי מדיניות המשיב, לאסירים יש שתי חלופות: הגשה באמצעות עו"ד או כאשר האסיר אינו מיוצג, הוא רשאי להגיש עתירה באמצעות שב"ס לאחר שעבר ראיון, בדואר רשום בלבד. במצב דברים זה אין לאסיר יכולת להבטיח שהעתירה תגיע לביהמ"ש ואם תגיע מדובר בעיכוב של שבועות וחודשים. גם לאחר קבלת העתירה, האסיר לא יודע שהיא נפתחה ולא יכול להגיש בה בקשה עד שמודיעים לו על מועד הדיון.

עתירות אסירים נועדו לפתור בעיות יום יומיות של אסירים בבתי כלא וכשהעתירה מגיעה שבועות לאחר שמוגשת, האפשרות לנהל הליך לגופו נפגעת בצורה משמעותית. הפקודה מאפשרת הגשת עתירות בפקס כשהן מוגדרות כעתירה דחופה וגם מקום בו האסיר מיוצג על ידי גורם חיצוני, נוצר עיכוב בגלל הדרישה לתצהיר שיחתם לא על ידי שב"ס.

בכתב התשובה נטען על ידי המשיב כי הבסיס החוקי לפקודת הנציבות הינו סימן ח'1 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 ותקנות סדרי דין (עתירות אסירים), התש"ם-1981, שמטרתן גישה מהירה ויעילה לבית המשפט.

אסירים מגישים אלפי עתירות בשנה, כך גם העותר, ובענייני מתקיימים דיונים לעיתים קרובות. כל עתירותיו ופניותיו מגיעות ליעדן ומתקיים דיון בהן בבתי המשפט השונים. באשר לתשלום עבור הדואר הרשום, על העותר כמו כל אזרח במדינת ישראל, לשלם עבור תשלום משלוח דואר, ואין זה מתקבל על הדעת כי המשיב ואזרחי המדינה יישאו בעלויות הכרוכות במשלוח העתירות ובסרבול הכרוך בכך.

לשם בירור פרטים אודות העתירה ניצבת בפני כלל האסירים האפשרות ליצור קשר עם מרכז המידע, וככל שיציבע העותר על מקרים ספציפיים, אלה יוכלו להתברר אל מול הגורמים הרלוונטיים.

ב"כ המשיב הוסיף כי מפקד או סגן המפקד מוסמך להחליט על תצהיר לעתירות היוצאות מתוך בית הסוהר בלבד וככל שהעתירה נשלחת על ידי מקור חיצוני, ועל מנת לאמת את העובדות הכתובות בה, צריך לגשת עם העתירה המקורית לגורמים המוסמכים ואלה יחתימו אותו על תצהיר.

בתשובה טען ב"כ העותר כי אדם שמאמת תצהיר, לא מאמת את עובדות התצהיר, אלא מזהיר את החותם כך שמאמת התצהיר לא צריך לעבור על המסמך. היה ראוי, כשיש חסם, להעביר את הנטל אל החוסם להראות שהאמצעי שנבחר הוא מידתי. במקרה הנוכחי מדובר באמצעי שאינו מידתי. מחד קיימת תכלית של חסכון במשאבים, אך מאידך נגרמת פגיעה באוכלוסייה מוחלשת, המצויה תחת משמורת מלאה, ללא חירות בסיסית. קיימים אמצעים זולים ששב"ס יכול לעשות בהם שימוש כגון הגשת עתירות באמצעות הפקס. ניתן אף לשלוח את העתירות באמצעות המותב הדן בעתירות

אחת לשבוע או באמצעות פקידה שתגיש את העתירות, לחלופין להתקשר עם חברות שליחויות של דואר כמותי שמספקות שירותי דואר בזמנים קצרים יותר מדואר ישראל. באשר לדרישת תשלום עבור הדואר הרשום, הדבר אינו מוסדר בחקיקה ולפיכך הוראה זו בטלה בהיעדר סמכות.

דין והכרעה:

דרך משלוח העתירה

בפקודת הנציבות 04.31.00, סעיף 10 נקבע כדלהלן:

...

ג. סגן מפקד הביס"ר יעביר בתוך 48 שעות את כתב העתירה והמסמכים המפורטים בסעיף 12 להלן, למזכירות בית המשפט המוסמך/המתאים או לבית המשפט שציין האסיר בכתב העתירה....

....

ה. משלוח העתירה למזכירות בית המשפט ייעשה בדואר רשום ... אישור מסירה יצורף להעתק מכתב הלוואי ...

ו. עתירות המעלות נושאים דחופים ונוקבות במועדי אירועים דחופים, ואשר לא נשלחו מבעוד מועד, מסיבות שאינן תלויות בעותר, תועברנה מהביס"ר למזכירות בית המשפט, באמצעות הפקס....

סעיף 12 לפקודה קובע את החומרים המצורפים לעתירה ובכללם תצהיר וזו לשונו:

"תצהיר לאימות העובדות בעתירה שעליו יחתום האסיר בפני מפקד הביס"ר וכן יחתום עליו המפקד לאחר שהזהיר את האסיר כאמור בנספח א".

ברע"ב 1233/13 **שי שירזי נ' מדינת ישראל שירות בתי הסוהר** נפסק על ידי בית המשפט העליון בהאי לישנא:

"אכן, כפי שטוען המבקש תוך שהוא מפנה לקביעתו של השופט (כתוארו אז) א' מצא בע"א 4463/94 גולן נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד נ(4) 136 (1996), עצם כליאתו של אסיר אין בה כדי לשלול את זכויות היסוד המוקנות לכל אדם שכן "זכויות היסוד של האדם 'שורדות' גם בין חומות בית הסוהר ונתונות לאסיר (וכן לעציר) אף בתוך תא כלאו" (שם, בעמ' 152). ואולם, יש לקרוא אמירה זו לאור הדברים שהדגיש השופט מצא בהמשך פסק דינו, ולפיהם: "עם זאת ברור, כי המאסר משעה את יכולתו של האסיר לממש חלק מחירויותיו האחרות. באשר לכמה מאלו, שהיכולת לממשן מותנית בחופש התנועה, השעיית הזכות היא 'אינהרנטית למאסר'" (שם, בעמ' 153).

משנשללה זכות התנועה של העותר, ומשנקבע הסדר לעניין משלוח עתירות בפקודת הנציבות, יש לבחון האם מדובר בהסדר סביר אם לאו.

עצם החובה שהוטלה על המשיב לשלוח את העתירות לבית המשפט תוך 48 שעות הינה הוראה סבירה.

חיוב העותר בתשלום עבור משלוח העתירה בדואר רשום:

חיוב העותר בתשלום דואר רשום הינו חיוב שחל על כל אזרח המבקש להשתמש בדרך זו על מנת לפתוח בהליך משפטי ואין להטיל חיוב זה על המדינה כשם שאין להטיל תשלום האגרה בעתירה על המדינה אך משום שמדובר באסיר או עציר הקובל על תנאי מעצרו או מאסרו.

החובה לצרף תצהיר

ככל שהדבר נוגע להחתמת עותר על תצהיר, הרי שאין להחתיים על תצהיר ללא שהעתירה על עובדותיה הוצגה בפני המוסמך לאשר התצהיר. טול לדוגמא מצב בו יתייצב העותר בפני הגורם המוסמך לאשר התצהיר, יאמר כי שלח לבית המשפט 10 עתירות והוא מבקש לאמת העובדות המצוינות בהן בתצהיר מבלי שהעתירות הוצגו בפניו ומבלי שיש בידו לבחון האם הוגשו עתירות אלה אם לאו. דווקא מצב זה הינו מצב בלתי סביר.

זאת ועוד.

בהחתמה על תצהיר ללא שהעתירה מצויה בפני הגורם המוסמך לאשרה יש כדי לאיין את הוראות סעיף 14 לפקודה שכן על פי הוראות אלה, משהוגשה עתירה על ידי אסיר, על מנהל האגף לערוך בירור ראשוני תוך 24 שעות במטרה לנסות להביא לפתרון בעיית האסיר. במידה ולא נפתרה הבעיה, יבוא האסיר בפני סגן מפקד בית הסוהר אשר יראיינו וינסה למצוא פתרון לבעיה המועלית בעתירה ואף זאת תוך 24 שעות מרגע קבלת העתירה ממנהל האגף ובאם לא נמצא פתרון, יועברו כלל המסמכים תוך 48 שעות לבית המשפט, כאמור.

מדובר בהוראה סבירה אשר מטרתה לפתור בעיותיהם של אסירים ולחסוך בהליכים משפטיים, ובאם לא מצויה בידי הגורם המוסמך העתירה, הרי שאין בידו אפשרות לפעול על פי הדרך שהותוותה בסעיף 14 לפקודה.

בשים לב לאמור, העתירה נדחית.

המזכירות מתבקשת לשלוח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ג שבט תשע"ז, 09 פברואר 2017, בהעדר הצדדים.

